

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 604/2549

นายมนตรี นฤมลโจทก์ นางสาวมนใจ นฤมลผู้ร้อง นางนิตยา แซ่ตั้ง ในฐานะ ผู้จัดการมรดกและในฐานะทายาท โดยธรรมของนางสาวนิรมล นฤมลจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1562, ป.พ.พ. มาตรา 1599, ป.วิ.พ. มาตรา 42

ย่อ / หลักกฎหมาย

คำฟ้องของโจทก์เป็นการฟ้องจำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกของ น. เพื่อให้แบ่งทรัพย์สินมรดกและขอให้ถอดถอนจำเลยจากการเป็นผู้จัดการมรดกของ น. อันเป็นการพิพาทในฐานะจำเลยเป็นผู้จัดการมรดกของ น. ซึ่งต้องแบ่งปันทรัพย์สินมรดกของ น. ให้แก่โจทก์ หาได้พิพาทกันในฐานะส่วนตัวไม่ ดังนั้นการที่ผู้ร้องเข้าสวมสิทธิของโจทก์จึงไม่อยู่ในฐานะเป็นผู้ฟ้องมารดาซึ่งเป็นบุพการีของตน กรณีจึงไม่ต้องห้ามตาม ป.พ.พ. มาตรา 1562 แม้ผู้ร้องจะไม่อาจเข้าเป็นคู่ความแทนที่โจทก์ได้เพราะคดีถึงที่สุดศาลชั้นต้นก่อนแล้วก็ตาม แต่การที่

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอเข้ามาเป็นคู่ความแทนที่โจทก์ก็เพื่อมีสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ตามคำพิพากษาแทนโจทก์ ซึ่งโจทก์มีสิทธิได้รับจากจำเลยในฐานะจำเลยเป็นผู้จัดการมรดกของ น. และโจทก์มีสิทธิดังกล่าวก่อนที่จะถึงแก่กรรม เมื่อโจทก์ถึงแก่กรรมจึงตกทอดแก่ผู้ร้อง ผู้ร้องอยู่ในฐานะเป็นผู้รับมรดกของโจทก์และเป็นผู้รับพินัยกรรมย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1599 และมาตรา 1600 จึงมีสิทธิที่จะเข้าเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแทนโจทก์และดำเนินการบังคับคดีต่อไปได้คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงินจำนวน 250,000 บาท แก่โจทก์พร้อมด้วยดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 7 ตุลาคม 2541 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ดอกเบี้ยคำนวณถึงวันฟ้องไม่เกิน 3,698 บาท กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์โดยกำหนดค่าทนายความ 8,000 บาท คำขออื่นให้ยก ต่อมาจำเลยยื่นอุทธรณ์ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเกี่ยวกับอุทธรณ์ของจำเลยว่ารอไว้สั่งเมื่อได้สวนคำร้องขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถาเสร็จแล้ว ซึ่งในระหว่างได้สวนคำร้องขออุทธรณ์อย่างคนอนาถานั้น ผู้ร้องยื่นคำร้องขอเข้าเป็นคู่ความแทนที่โจทก์เพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลต่อไป จำเลยยื่นคำร้องคัดค้านว่า จำเลยยื่นอุทธรณ์ฝ่ายเดียว คดีอยู่ในระหว่างโต้เถียงกันว่า โจทก์มีสิทธิขอแบ่งทรัพย์สินมรดกจากจำเลยได้หรือไม่ เมื่อจำเลยเป็นมารดาของผู้ร้อง การที่ผู้ร้องขอเข้าเป็นคู่ความแทนที่โจทก์ ผู้ร้องจึงตกอยู่ในฐานะเป็นผู้ฟ้องจำเลยซึ่งเป็นบุพการีของตน ไม่มีสิทธิเข้าเป็นคู่ความแทนที่โจทก์ผู้มรณะได้ นอกจากนี้การจดทะเบียนรับรองผู้ร้องเป็นบุตรของโจทก์ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และพินัยกรรมทำขึ้นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ร้องจึงมิได้เป็นทายาทโดยธรรมของโจทก์และไม่มีสิทธิได้รับทรัพย์สินตามพินัยกรรม ขอให้ยกคำร้องของผู้ร้อง ในวันนัดได้สวนคำร้องขอเข้าเป็นคู่ความแทนที่โจทก์ผู้มรณะ ศาลชั้นต้นสอบถามผู้ร้องและทนายจำเลยแล้ว เห็นว่า ไม่จำเป็นต้องได้สวนคำร้องอีกต่อไป จึงให้คงได้สวนและวินิจฉัยว่าการเข้าเป็นคู่ความแทนที่โจทก์ของผู้ร้อง ทำให้ผู้ร้องอยู่ในฐานะเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยซึ่งเป็นบุพการีของตน ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1562 ให้ยกคำร้อง ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ผู้ร้องเข้าเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแทนโจทก์ และมีอำนาจดำเนินการบังคับคดีได้ต่อไป นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำสั่งของ

ศาลชั้นต้น จำเลยฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังยุติได้ว่า ผู้ร้องเป็นบุตรของโจทก์ และจำเลย โจทก์ได้จดทะเบียนรับรองผู้ร้องเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย และโจทก์ทำพินัยกรรม ยกทรัพย์มรดกที่โจทก์มีสิทธิที่จะได้รับให้แก่ผู้ร้อง ต่อมาหลังจากที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาในคดีนี้ ให้จำเลยชำระเงินแก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ย แต่ก่อนที่จำเลยจะยื่นอุทธรณ์ โจทก์ได้ถึงแก่กรรม คดีคงมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการแรกว่า ผู้ร้องจะเข้าเป็นคู่ความแทนที่โจทก์ผู้ มรณะได้หรือไม่ โดยจำเลยฎีกาว่า โจทก์ฟ้องคดีขอให้ถอดถอนจำเลยจากการเป็นผู้จัดการมรดก แล้วให้ศาลตั้งโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกแทน และฟ้องขอให้แบ่งปันทรัพย์มรดกด้วย อันเป็นการ แบ่งปันทรัพย์มรดกในฐานะที่จำเลยเป็นทายาทโดยธรรม มิใช่ในฐานะผู้จัดการมรดก จึงเป็นการ ฟ้องจำเลยในฐานะส่วนตัว เมื่อผู้ร้องเข้าสวมสิทธิโจทก์จึงอยู่ในฐานะเป็นผู้ฟ้องและดำเนินคดีกับ บุพการีของตนอันเป็นการต้องห้ามตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1562 เห็นว่า โจทก์และจำเลยต่างเป็นทายาทโดยธรรมของนางสาวนิรมล และโจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้โดย อ้างว่าจำเลยจำหน่ายทรัพย์มรดกของนางสาวนิรมลแล้วไม่นำเงินมาแบ่งปันให้โจทก์ ทำให้โจทก์ ซึ่งมีสิทธิได้รับมรดกได้รับความเสียหาย ขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาถอดถอนจำเลยจากการ เป็นผู้จัดการมรดกของนางสาวนิรมลแล้วตั้งให้โจทก์เป็นผู้จัดการมรดกของนางสาวนิรมลแทน และให้จำเลยแบ่งปันทรัพย์มรดกให้แก่โจทก์กึ่งหนึ่งเป็นเงิน 25,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย เช่นนี้ คำฟ้องของโจทก์เป็นการฟ้องจำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกของนางสาวนิรมลเพื่อให้แบ่ง ทรัพย์มรดกและขอให้ถอดถอนจำเลยจากการเป็นผู้จัดการมรดกของนางสาวนิรมล อันเป็นการ พิพาทกันในฐานะจำเลยเป็นผู้จัดการมรดกของนางสาวนิรมลซึ่งจะต้องแบ่งปันทรัพย์มรดกของ นางสาวนิรมลให้แก่โจทก์ หาได้พิพาทกันในฐานะส่วนตัวดังที่จำเลยฎีกา ดังนั้นการที่ผู้ร้องเข้าสวม สิทธิของโจทก์จึงไม่อยู่ในฐานะเป็นผู้ฟ้องมารดาซึ่งเป็นบุพการีของตน กรณีไม่ต้องห้ามตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1562 ฎีกาจำเลยฟังไม่ขึ้น ส่วนที่จำเลยฎีกาประการ ต่อมาว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของจำเลยโดยมีคำสั่งก่อนที่ศาลชั้นต้นจะส่งอุทธรณ์ ของผู้ร้องมาให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาพิพากษา คดีจึงถึงที่สุดที่ศาลชั้นต้นแล้ว เมื่อไม่มีคดีในชั้น อุทธรณ์ที่จะให้ผู้ร้องเข้ามาดำเนินคดีแทนที่โจทก์ผู้มรณะ จึงไม่มีเหตุที่จะให้ผู้ร้องเข้ามาดำเนินคดี แทนที่โจทก์ผู้มรณะได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 42 นั้น เห็นว่า แม้ผู้ร้อง จะไม่อาจเข้าเป็นคู่ความแทนที่โจทก์ได้ เพราะคดีถึงที่สุดที่ศาลชั้นต้นก่อนแล้วก็ตาม แต่การที่ผู้ ร้องยื่นคำร้องขอเข้ามาเป็นคู่ความแทนที่โจทก์ก็เพื่อมีสิทธิที่จะได้รับการชำระหนี้ตามคำพิพากษา แทนโจทก์ ซึ่งโจทก์มีสิทธิได้รับจากจำเลยในฐานะจำเลยเป็นผู้จัดการมรดกของนางสาวนิรมลและ โจทก์มีสิทธิดังกล่าวก่อนที่จะถึงแก่กรรม เมื่อโจทก์ถึงแก่กรรมจึงตกทอดแก่ผู้ร้อง ผู้ร้องอยู่ในฐานะ เป็นผู้รับมรดกของโจทก์และเป็นผู้รับพินัยกรรมย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1599 และมาตรา 1600 ทำให้มีสิทธิที่จะเข้ารับมรดก สิทธิความเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแทนโจทก์และดำเนินการบังคับคดีต่อไปได้ ที่ศาลอุทธรณ์มี คำสั่งและคำพิพากษาให้ผู้ร้องเข้าเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแทนโจทก์และดำเนินการบังคับคดี กับจำเลยนั้นชอบแล้ว ฎีกาจำเลยฟังไม่ขึ้น" พิพากษายืน

องค์คณะ

ศิริชัย จิระบุญศรี · เรวัตร อิศราภรณ์ · ประทีป เฉลิมภัทรกุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) — deka.supremecourt.or.th ·

